

PAZIŅOJUMS PRESEI

2022. gada 17. jūnijs

Pirmais visaptverošais ziņojums apstiprina kopīgo centienu ietekmi uz kuģošanas drošības uzlabošanu ES

Divdesmit gadus pēc postošajiem *Erika* un *Prestige* naftas tankkuģu negadījumiem Eiropas jūras drošības sistēma ir attīstījies un kļuvusi par vienu no visspēcīgākajām pasaulē. Tas, saskaņā ar Eiropas Jūras drošības ziņojumu (*EMSAFE*), ir pirmais visaptverošais pārskats par kuģošanas drošību Eiropas Savienībā.

Viens no galvenajiem ES drošības sistēmas pilāriem ir ostu valsts kontrole, kuras rezultātā ES ostās inspektori katru gadu veic vairāk nekā 14 000 kuģu pārbaūžu, ko papildina likumdošanas iniciatīvas, piemēram, īpašs ES apsekošanas režīms attiecībā uz *RoPax* un ātrgaitas kuģiem, un dalībvalstu pienākums ziņot par negadījumiem un uzraudzīt tos centralizēti, lai analizētu un izstrādātu preventīvus pasākumus. Šie tiesību akti atbalsta Starptautiskajā Jūrniecības organizācijā (SJO) pieņemto starptautisko konvenciju īstenošanu un izpildi, pievēršoties konkrētiem riskiem un ieviešot centralizētu pieeju kuģošanas drošības atbalstam.

EMSAFE ziņojumā, ko publicējusi [Eiropas Jūras drošības aģentūra \(EMSA\)](#), arī uzsvērta palīdzība, ko aģentūra sniedz Eiropas Komisijai, lai pārbaudītu ES tiesību aktu īstenošanu. Šajā sakarā *EMSA* pēdējās divās desmitgadēs Komisijas vārdā ir veikusi vairāk nekā 300 apmeklējumu dalībvalstīs, kā arī vairāk nekā 300 ES atzīto organizāciju pārbaudes, kurām dalībvalstis arvien vairāk deleģē uzdevumus, kas saistīti ar to karoga valsts pienākumiem.

Turklāt, tajā pašā laikposmā tika veiktas vairāk nekā 70 pārbaudes jūras lietu pārvaldēs un izglītības un apmācības iestādēs trešās valstīs, lai palīdzētu Komisijai novērtēt atbilstību Starptautiskajai konvencijai par jūrnieku sagatavošanas, sertificēšanas un sardzes pildīšanas standartiem.

ES ostās 2020. gadā vien tika reģistrēti vairāk nekā 680 000 kuģu apmeklējumi. Tādēļ ļoti svarīga ir drošības informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm tādās jomās, kā pārvadājamās bīstamās kravas, kuģu atrašanās vietas dati un pasažieru reģistrācija. Līdz ar to *EMSA* turpinās attīstīt un uzlabot *SafeSeaNet* – ES mēroga jūras datu apmaiņu – lai piedāvātu veicināšanas pakalpojumus, vienkāršotu ziņošanas pienākumu izpildi un atbalstītu jaunus un pārskatītus ES tiesību aktus. Šīs norises nostiprina *SafeSeaNet*, kā galvenās jūras drošības informācijas platformas, nozīmi ES.

EMSAFE tiek izlaists laikā, kad ES dalībvalstu karoga flotei ir lēnāka izaugsme nekā pasaules flotei (3,4 % pieaugums pēdējo piecu gadu laikā salīdzinājumā ar 7 % pieaugumu pasaules flotē). Lai gan ES dalībvalstu karoga kuģu vidējais vecums ir lielā mērā salīdzināms ar pasaules flotes vecumu, dažas kuģu kategorijas ir novecojušas, tostarp pasažieru kuģi, kuru vidējais vecums ir 28 gadi.

“Šodienas ziņojums apliecina, ka ES centieni nodrošināt kuģošanas drošību ir bijuši efektīvi, novēršot negadījumus un nodrošinot augsta līmeņa saskaņotus drošības noteikumus visā Savienībā. Tajā pašā laikā viens jūras negadījums var katastrofāli ietekmēt cilvēku dzīvību un jūras vidi, tāpēc joprojām ir svarīgi pastāvīgi kontrolēt situāciju un pilnveidot drošības sistēmu. Es atzinīgi vērtēju šo svarīgo iniciatīvu, kas ir būtisks ceļvedis kuģošanas drošības situācijai un problēmām, ar kurām mēs saskaramies,” sacīja ES transporta komisāre Adina Vălean.

Drošība ir visu jūrniecības darbību stūrakmens. Bez drošības nevar būt ilgtspējas, drošības un jūras transporta nozares attīstības Eiropas Savienībā. Tāpēc drošība ir EMSA darba pamatā gan tagad, gan nākotnē. Taču mūsu ziņojumā ir skaidri norādīts, ka kuģošanas drošība ir un vienmēr būs kopīga problēma. Tikai strādājot kopā starptautiskā, Eiropas, valstu, politikas, rūpniecības un ieinteresēto personu līmenī, mēs varam saglabāt spēcīgo satvaru, ko esam izveidojuši pēdējo divdesmit gadu laikā, un turpināt risināt nākotnes problēmas, teica EMSA izpilddirektore Maja Markovčić Kostelac

Nākotnes tendences

Saskaņā ar ziņojumu, kuģošanas drošība arī turpmāk īstermiņā un vidējā termiņā radīs **izaicinājumus** ne tikai pašreizējās flotes pārvaldībā, bet arī digitalizācijas, jauno tehnoloģiju un ilgtspējas jomā.

- Nozares centieni sasniegt emisiju mērķrādītājus Eiropas zaļā kursa ietvaros ir saistīti arī ar kuģošanas drošību, jo īpaši ņemot vērā to, ka jaunu degvielu (ūdeņraža, metanola, amonjaka un biodegvielas) un enerģijas tehnoloģiju (akumulatoru un kurināmā elementu) izmantošana ir jābalsta uz pienācīgiem drošības standartiem.
- Turklāt ar alternatīvu degvielu darbināmu transportlīdzekļu, tostarp elektromobiļu, skaits ES laikposmā no 2019. gada līdz 2021. gadam ir palielinājies par 29 %, kas nozīmē, ka gan pasažieru, gan kravas kuģiem ir jā sagatavojas drošības riskiem, ko rada šādu transportlīdzekļu pārvadājumu skaita palielināšanās.
- Ziņojumā uzsvērts, ka, lai gan autonomi kuģi piedāvā jaunas iespējas rūpniecībai, tie rada arī problēmas regulējuma un tehniskajā jomā, tostarp vajadzību izstrādāt tiesisko regulējumu, standartus, apsekojumus, manevrus jūrā un ostās, kā arī uz kuģa esošo personu kvalifikāciju.

PAPILDU INFORMĀCIJA

Pilns pārskats pieejams šajā vietnē: <https://emsa.europa.eu/emSAFE>

PRESES KONTAKTPERSONAS

- *Ruth McDonald*: Ruth.MCDONALD@emsa.europa.eu; mobilais tālr.: +351 913 151 610
- *Ann Macpherson*: Ann.MACPERSON@emsa.europa.eu; mob. tālr.: +351 917 21 31 21